ԲԱՑՄԱՆՔ

Յարեկան գին ի Կ. Պոլիս համար 180 դ.
» Գաւառաց » 10 ՄԷՃ
Վեցամսեայ ի Պոլիս » 90 դ.
» Գաւառաց » 5 ՄԷՃ
Իւրաքանչիւր թերթի գին 30 փր.
Յայտարարութեանց տողը մէկ անգամի համար 3 դուրուշ, երկու անգամի համար 2 դուրուշ, աւելի անգամներու համար գինը սակարկութեամբ կ'ըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲԱՑՄԱՆՔ

Դուրս դրուած յօդուածք չեն դառնար ծախքը խմբագրութեան վրայ։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր —Յ. Թորէեանի պէտք ուղղուի, ի Պօլիս, Չինիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։

Համրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 26 ՅՈՒՆԻՍ

Ե.Օ.Դ

Լրագրոյս ապրելանը գետ. վճարող գաւառացնոց յարգոյ բաժանորդներէ և մասնաւորապէս Թէքիրտաղ Ատաբազար և Հալէպ բնակող քանի մը բաժանորդներէ կը խնդրենք որ իրենց հին և նոր պարտքերն առանց այլ և այլ յապաղելու վճարել բարեհաճին։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիեննա 1 յուլիս.

Վիրթէմպէրկի թագուհին այսօր հասաւ։

Փարիզ 5 յուլիս.

Ազգային ժողովը երէկուան նստին մէջ Պ. Ցիփոր' սահմանադրական նոր օրինաց ծրագրին քննութիւնը խնդրեց։ Պ. Լօրան այն օրինաց պատճառութիւնը մերժեց և բսաւ թէ ժողովին մէջ վճռերը զրգանելու պէտք ծառայէին։ Ըսաւ աւ աաջարկեց որ ժողովին պաշտպանութէն եւ տեւ քննութեան համար յանձնաժողով մ' ընտրուի և անոր յանձնուի։

Վիճաբանութեան միջոցին Պ. Կամպէթթա՝ ի նպաստ ժողովին լուծմանը խօսեցաւ. Պ. Ցը Պրօլի ալ մեծ ջերմութեամբ պաշտպանեց անոր։ Վերջապէս Պ. Լօրանի առաջարկութիւնն ընդունուեցաւ։

Պ. Թիէր այս նստին ներկայ չէր։

Կըսուի թէ Պ. Բուֆէ և Պ. Փասսենեաք պիտի մեկնարեն։

Փարիզ 2 յուլիս.

Փարիզ Շուշի կիրակի օրը պիտի գայ հոս։ Լոնտրայէն իմիմիւ լրագրին ղրկուած հեռագիր մը կըսէ թէ Շուշին քանի մ'օր աւելի Լոնտրա մնալը Պարսկաստանի շահուց վերադարձը ինչ ինչ խնդրոց և Թուրքիոյ Սուլթանին հետ ունեցած յարաբերութեանց կարգադրութեանը համար է։

Պետերբուրգի սփոփը մասնաժողով մը կազմեց խորհրդարանի նախագահ Պ. Հոֆէնի գաշերիցութեանը, որպէս զի Պետերբուրգ հետ Ռուսաց չունդարից յարաբերութիւններն աւելի ընդարձակելու միջոցներուն վրայ խորհի։

Փարիզ 4 յուլիս.

Սահմանադրական նոր բարեկարգութեանց վրայ վիճաբանութիւններուն եռանդէն սեպտեմբեր օրուա քաղաքէ, Եդիպտական խորհրդոյ և Ռուսական փոխանորդութիւնները բէշ օրէն բաժանորդագրութեան պէտք ներկայացնեն։

Հռոմ 3 յուլիս.

Պ. Մինկէթթիի յաջողեցաւ հին և նոր անձերէ նախարարութիւն մը կազմել։

Պէրլինայի մէջ հրարսիներ յարութեան։

Հռոմ 4 յուլիս.

Ներքին ավարչակարութեան վճռականը նոր դժուարութիւններ կը ներկայացնէ։

Լոնտրա 5 յուլիս.

Թագուհին ծորքէթիրի սեփականատէր պատուանշանը տուաւ Փարիզ Շուշին, Սարդաքամին ալ Էնդիկեանի Աշտը նշանը տուաւ։ Շահն այս իրիկուն Փարիզ կերթայ։

Փարիզ 6 յուլիս.

Շահն այս իրիկուն հոս հասաւ, և Մարշալ Մաք Մահոն մարաջախտէն ու Տը Պրօլի դուքսէն ընդունուեցաւ։ Ցուցմունքն կարևորին առջեւ հասած ժամանակ Արկի զօրաքաղաքին ու քաղաքապետական խորհուրդը զինքը գիմաւորեցին, Պալատին պալատին առջեւ ալ ազգային զօրքից նախագահը զինքը գիմաւորեց։ Անթիւ բազմութիւն հաւաքուած էր անցած ճանապարհներուն վրայ, և հասարակական ընդունելութիւն մ'ըրին իրեն։

Բերլին 6 յուլիս.

Վիեննայի խաղն իր նախարարաց հետ հոս դառնալով անմիջապէս Եղիպտական տեսնալ պատմելը, և պատրաց համար իրեն տրուած պատմութեանց համաձայն նեղելէ։

Պէրն 4 յուլիս։

Հռետոր 20000 փրանքի երկաթուղի մէծ մրցանակը Մորիզի Պէկին տուաւ նշխարաց վրայ գրած ու խառնութեանց համար։

Փարիզ 5 յուլիս.

Աւստրիական բարեփոխութեան խորհուրդը լրագրոց վրայ տուրք դնել և որեւէ տուրքերն աւելցնել առաջարկեց։

Ազգային ժողովը պարտաւորեն յանձնաժողով վերջին պէտք ունի և մինչեւ հոկտեմբերի վերջը պէտք ունէ։

Կոստանդնուպօլիս 3 յուլիս.

Նոյնի նախագահն յաջողութեան մը հրատարակելով կը ծանուցանէ թէ 1876ին ափրիկական առաջին համաձայնութիւն մը պիտի բացուի Շէյխուլիսլամի մէջ։

Լոնտրա 7 յուլիս.

Օսմ. Փոխ.	54 9/16
փոխ 1869	62 13/16
» 1871	69 1/4
» 1872	51 1/2
Անգղ. Փոխ.	92 7/8
Աֆիոն	92—24
Մետաքս	21—33

Լիվէրփուլ 4 յուլիս.

Բամպակ Մ. Դ. 9 1/8
Վաճառուած 10000 հակ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Պետական գիւանատան վերատեսուչ Փէրիտ փաշան Հասարակական շինութեանց նախարար անուանուեցաւ փոխանակ Մուխթար փաշային որ Կիրիտի կուսակալ անուանուեցաւ.

Կիրիտի կուսակալ Սամփէթ փաշան Պրուսայի կուսակալ անուանուեցաւ։

Պրուսայի կուսակալ Կավիտ պէյ Պետական գիւանատան վերատեսուչ անուանուեցաւ.

Պետական խորհրդոյ անդամ Խալիլ պէյ Հասարակական շինութեանց խորհրդոյն նախագահ անուանուեցաւ։

Վեհ. Սուլթանն Օսմանիէի առաջնակարգ պատուանշանը տուաւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար վսեմ. Բոյեռ փաշային։

Ինչպէս որ ծանուցած էր, վեհ. Սուլթանը յաջորդ օրն իրիկուն աղեկ-
լուծթիւն մը տուաւ. Բարձր. խադիւին և իրիկունն ալ անոր ապարանքը ճաշեց ամենայն պատուով մերձաւ մը վրայ, որոյ ամեն մասերն ունի էին։

Այս այցելութեան առթիւ վեհ. Սուլթանն այլ և այլ կարգի պատուանշաններ ու ադամանդեալ ընծաներ շնորհեց Բարձր. խադիւին որդւոցը, փեսային և նախարարացը։

Հայրենակից Թադէոսը՝ Յոփիմի ավանակման պատուանշանը ղրկեց վեհ. Սուլթանին' յատուկ պաշտօնատարի մը ձեռօք։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
ԵՕՀԱՆԸ ՍՈՒՐՍՈՒՐԻ

25 յունիս	երկուշաբթի	իրիկուան		60 38
26 »	երեքշաբթի	առաւօտ		
	բացուեցաւ			61 3
	կէսօր			60 34

Կ. Պոլիս 25 յունիս

Օսմ. մէնէրգիս բաժինք	Անգ. մր.		11.19
Վրէժի »	»	Օսմ.	15. 12
Վրէժի Օսմ—Թիրք			—
Երկաթուղեաց հին		Ֆր.	152
» նոր			67 1/4
փոխ. 1863		»	349
» 1865	»	»	359
» 1869	»	»	319 1/2
Թրամվէյ		Օսմ. լիր.	15.80

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ուրբաթ օրն Երեսփոխանական ժողովը գումարեցաւ, բայց մեծագոյն մաս չունենալուն համար չկրցաւ ատեան բանալ։

Այս անձեռնհասութեան պատճառն է մէկ կողմէ ուշ երուն ջերմութիւնն և միւս կողմէ վճռական դադարելու երեսփոխանաց բացակայութիւնը, զոր մէկը նախատեսելով նախընթաց նստին մէջ առաջարկեցինք որ այն դադարեալ երեսփոխանաց տեղ նորերու ընտրութեան հոգ տարուի։ Բայց նոյն առաջարկութիւնը գարձեալ կը կրկնենք։

Լոնտրայէն կըգրեն մեզ թէ Մանչէսթէր գտնուող Հայազգի մեծայարգ վաճառականք յատուկ պատգամաւորութիւն մը ղրկեր են Լոնտրա Պարսից Շահին ներկայանալու և անոր Անգղիա դալուստը շնորհաւորելու համար վեհ. Շահը սիրալիր ընդունած է Հայոց պատգամաւորութիւնը, և մասնաւոր ախ. և միանգամայն ղարմանք է որ Հայք Անգղիոյ մէջ այսպիսի պատուաւոր դասակարգութիւնն ունին, և խնդրեր է որ Մանչէսթէրը գնացած ժամանակ՝ հոն ալ տեսակցին իրեն հետ։

Մանչէսթէրի մեծարգոյ ազգայնոց՝ ամեն առթի մէջ ազգի պատիւն ու համարումն ունեցնելու համար ըրած ջանքն արդարեւ ազգովին շնորհակալեաց արժանի է։

ՄԱՍԻՍԻ ԵՒ ՓՈՒՆՋԻ ԴԱՏԸ

Ի.

Բողոքէն և Երզնկայի մետրոպ

վիճակաց առաջնորդ Գրիգորիս վարդապետ՝ ի նպաստ Հիւսէյնին մէկ դարձուած նամակ մը կը գրէ առ Մասիս, և նա ալ կը հրատարակէ իր 1873 յունվ. 23 երեքշաբթի աւուր թուոյն մէջ։

Ցետ այս հրատարակութեան խնամելով որ Գրիգորիս վարդապետ ժամանակաւ նոյն Հիւսէյնին դէմ գանգատ նամակ ուղղած է Եղեր առ Պատրիարքարան, կուղէ ձեռք ձգել այն նամակը, և նախ Դիւանապետ Թովմաս էֆէնտիէն և ապա Վարչութեան անդամ Մեծ. Կրճիկեան էֆէնտիէն կը խնդրէ, որք թէպէտ կը խոստանան, բայց Վարչութիւնը չփոյթ ինչ պատճառաւ չհաղորդեր այն նամակը։

Մասիս ալ յաջորդ երեքշաբթի աւուր թերթով իր գիտողութիւնները կը հրատարակէ, խօսելու դատապարտելով Գրիգորիս վարդապետ։ Երկրորդ օրն ալ Փունջ իր 777 թըւոյն մէջ նախատալից յօդուած մը կը գրէ Մասիսի խմբագրին դէմ,

Ասոնք են ահա խնդրոյն ծննդական պարզ պարագաները։

Բ.

Գրիգորիս վարդապետի նամակը ամենց գրելու և ցանուցն կը պատմէ, և մեզ իսկ ցաւ է գրելու կացելուս՝ նկատելով որ Գրիգորիսի պաշտպանեալը Հայոց համար անգութ հարստահարիչ մը ճանչցուած է։

Բայց արդարութեան խորհելով Փունջի յօդուածին մէջ Մասիսի աւելի նախատական ակնարկութիւններն ալ խիստ անդառնալի էին։ Ինչո՞ւ—վասն զի ծանր և նախատական ակնարկութիւններ ՚ի կիր արկանելը լուրջ և ազատ վիճաբանութեան օրինաց հակառակ է, վասն զի կիրք և ատելութեան ծնունդ է, և վասն զի խօսք չունենալու և փախուստ տալու նշան և յայտարար է։

Փունջ իբրեւ լրագրապետ՝ կրնար ուղածին չափ գիտողութիւններ ընել, քննադատել և հարկ եղածը խօսիլ, որ խնդիր մը լուսաբանելու մէկ հատիկ միջոցներ են, բայց այսօր վէճի առարկայ եղող բառերը գործածելու իրաւունք չունէր, ասոնցմէ ինչ օգուտ որ եղածն եղած է։ Շարունակենք։

Մասիս Փունջի այն ծանր թշնամանաց համար բաւ. ըսած պէտք է որպէս կուզէ, հա՛մ' եթէ չուզեր իւր գրածներն Ազգ. ատեանի մ'առջեւ հասատէ։

Փունջ առաջինը մերժեց, երկրորդին պայմանաւ մը կրցաւ և դրժբաղդաբար ինչպէս Աստիճանութեան պատմական ատեանն եղաւ։

Գ.

Դատն ակսաւ Ատեանութեան դատը ատեանին, և հանդիպանցինք

որ վէճի ներքև եղող բառերուն այլայլեալ մեկնութիւններ կը տրուին ։

Ել ով կրնայ ժխտել թէ ամբաստանեալ մ'օրինաց խստութենէն ազատելու համար կրնայ մեղմացուցիչ պարագաներ գտնել, եղելութիւններն այլայլել, մինչև իսկ ուրացութեան դիմել, և փաստաբանական ամեն ճարտարութիւն 'ի գործ դնել. այսպէս ընելն ամբաստանեալ մ'իրաւունքն է. բայց չենք կարծեր թէ լեզուի մը բառերն ալ կարենան այս նպատակին ծառայել, վասն զի բառերը գաղափարաց պատկերն և ընդգացմանց արտայայտութեան միջոցներ են, և հասարակաց սեփականութիւն ։

Պարզենք խնդիրը.

Թուրքի գործածած [illegible] բառերն ինչ մտօք և առմամբ գործածուած ըլլալը թէպէտ ազգէն յայտնի է, բայց ապացուցանելէն առաջ այդ բառերուն վրայ է, ուստի մեք ալ ու թէ «ի խնդրոյ [illegible]» այլ իմաստասիրական կրթութեամբ մեր թերթերն յայտնել ։

Բառ մ'արդարեւ մեկէն աւելի շատ մը նշանակութիւններ կրնայ ունենալ, և շատ անգամ, բառ ժամանակին, բառ պարագային, բառ պատահման և բառ ոճոյ տարբեր իմաստով առնուիլ և բանասիրական քննութեամբ ([illegible]) անոր իսկական կամ անգական նշանակութիւնն առնուիլ, եթէ խնդիրը դրականութեան շիջի մը վրայ ըլլայ ։ Այսինքն ։

Թուրքի գործածած բառերն եթէ նկրիկի կամ ուրիշ որ և է նախնեաց մատենագրութեան մը մէջ գործածուած ըլլային, այն ատեն հարկ կրնար խնդիրը բանասիրական քննութեան ենթարկել, գիտնալու համար թէ նախնիք Հայ դրականութեան այս կամ այն դարերուն մէջ նոյն բառերն ինչ մտօք և առմամբ գործածեր են ։

Բայց արդէն այս խնդիրն ոչ իմաստասիրական է, ոչ գրաքննական, ոչ քերականական և ոչ լեզուաբանական, այլ պարզ հասարակաց հասկցած լեզուովը գրուած յօդուածի մը վրայ է, հարկաւ անոր մէջ գործածուած բառերն ալ հասարակաց հասկցած նշանակութեամբ միայն կրնան հասկցուիլ, և մեր խնդիրն ինքնին վերջացած կը համարինք եթէ Վեր. Նար Պէյ, Մ. Եօ. Տէրոյենց և Միսաքեան էֆէնտիներն հանին Թուրքի յօդուածին մէջ գործածուած բառերուն առջեւն նշանակութեանց նկատմամբ իրենց բուն կարծիքն յայտնել ։

Արդ' մեք մեր կարծիքն յայտնենք ։

Ա. «Վառ» բառին համար կրնան թէ [illegible] կը նշանակէ. իրաւ. բայց Թուրքի յօդուածին մէջ «վառ» բառին այդ առումն մնաւ [illegible]. վասն զի նախնիք թէպէտ [illegible] բառն երկուանկրու համար ալ գործածեր են, բայց ինչ պարագայի մէջ. — Հաւկուս [illegible] նկարագրութեան կամ պատմութեան մը մէջ. և արդեն Հայք այժմ ալ [illegible] որ [illegible] համար «վառ» ([illegible]) կը գործածեն, [illegible] մէջ «[illegible]» [illegible] ։

Բ. Դարձեալ «վառ» ծոյլն ալ [illegible] է. իրաւ — բայց ինչ պատճառաւ [illegible] «վառ» ([illegible]) [illegible] իւր [illegible] պաշտօնին մէջ [illegible] թէ ալ [illegible] համար ։

հարկաւ ոչ, վասն զի իւր գործերն յայտնի են ։

Գ. Դարձեալ կրնան թէ «վառ» [illegible] ըսել է. իրաւ. բայց արդեօք [illegible] մէջ [illegible] համար վառ է' թէ 'ի հարկին իւր պատիւը պաշտպանելու համար ։

Դ. Դարձեալ կրնան թէ «վառ» բառը [illegible] ([illegible]) իմաստ մտօք գործածուած է. իրաւ. բայց արդեօք մեր լրագրութեան մէջ այդ բառին երկու նշանակութիւնը [illegible] բառերը կը պահէին ու [illegible] «վառ» բառն [illegible] ։

Յայտնի է որ այս առարկութիւնները պարզապէս փախուստի միջոցներ են, հետեւաբար քանի մեր Վեր. Նար Պէյ և Մ. Եօ. Տէրոյենց էֆէնտիներն բոլոր թէ այս մասին իրենց գրածները խնդիրը լուսաբանելու չեն կրնար ծառայել, վասն զի խնդիրը ոչ իմաստասիրական է, ոչ գրաքննական, ոչ քերականական, ոչ լեզուաբանական, ոչ ալ քննադատական ։

Վէճի ներքև եղող բառերն օրուան խնդրոյ մը վրայ են, և հասարակաց հասկցած ու խօսած լեզուովը գրուած. արդ' այն բառերն այսօր [illegible] ինչ մտօք կ'առնուին և ինչ կը հասկնայ, զայն պէտք է գիտնալ ։

[illegible] է կրնան [illegible], բայց «[illegible]» բառը մեր [illegible] գործածութեան մէջ անարգական կամ գէշ նշանակութիւն չունենալէ զատ, [illegible] մէջ և [illegible] «վառ» բառին [illegible] Թուրքի մէջ [illegible] նշանակութիւն մ'ունի ։

[illegible] «Հայրենի» ըսել է. [illegible] ։

Բառերուն վրայ մեր կարծիքն այսչափ յայտնելէ ետեւ' ըլլայ մ'ալ [illegible] յայտարարութեան [illegible] հետ [illegible] ։

[illegible]

Իզմիրի Արշալոյս լրագրոյ վերջին յունիս 16 թուոյն մէջ հետևեալը կը կարդանք ։

«Ցաւօք սրտի կը տեսնենք որ Կ. Պոլսոյ երկու Հայ լրագրաց մէջ ծագած վէճը որ հարկ էր խաղաղական կերպիւ կարգադրուէր հայկական բարեկամ [illegible] Պատրիարքարանի միջոց կամ ազգասէր բարեկամաց միջոց, [illegible] կը տեսնեմք, կրնամք, որ [illegible] ազգային օրուան խնդիր մի [illegible] կը գրուէ, և բառական նշանակութեանց հակ. մի յարուցած է, որոյ կերպիւ իւր մասնաւորն կը լինին Կ. Պոլսոյ ախոյեանական և կղերական ատեաններուն ։

Ազգայնութեամբ կարդացինք այս հայկական ատեանագրութեանց [illegible] քաղաքացութիւններն 'ի մասին նշանակութեան [illegible] և [illegible] բառից. [illegible] նոյն բարբառութիւններն անհնարին չեն [illegible] թէ [illegible] բառից նշանակութիւնները կրնան թերթերնալ կամ [illegible] գործածութեան անդրոյն և պարագայից նկատմամբ. հետևապէս նոյն հայկականը կը պահպանէ իւրեանց կարծիքն և յայտնել թէ վիրաւորել [illegible] գրուածոյն մէջ ծա՞նր թէ թեթեւ նշանակութեամբ գործածուած են, զոր հայկական մի կատարելապէս կրնայ հասկանալ յարմարութեան [illegible] »

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆՆ

ԵՒ

ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱԼ ԲԱՆԿԱՅՆ

Անցեալ 21ին Թիֆլիսէն գանուեցայ պատահմամբ, և լսեցայ որ Տէր Երեմիա քահանայն և Մ. Ն. Արամեանի դատը պիտի տեսնուի Երրորդ Ատեանին մէջ.

«Դատերը հրապարակաւ կը տեսնուին, բայց [illegible], ու նոյն միայն հօն դատողն ազդէ բաղկացեալ բազմութեան մէջ Հայ բարեկամներ ալ տեսայ. [illegible] էին, յատկապէս այն ազգային դրականութեան վերաբերեալ դատը մանկ ընելու համար) ու [illegible] այն խմբին մէջ ։

Եւ արդէն Օրէնքի 963 թիւոյն մէջ Տէր Երեմիա Պօղոսեան կայմանէ փաստաբան կանգնող Պետրոս Եֆէնտի առաջադրութեամբ յօրինուած մը կարդացած էինք, զանի մ'որ ասոր, ուր բացուած էր թէ ընդդէմ Մ. Ն. Արամեանի և ի նպաստ Տէր Հօր 65000 ղուրուշի վճարման վճռուիլը մտօ ըլլալուն համար Մ. Ն. Արամեան, կամ լաւ ևս, Մէքէրճըօղլի էֆէնտին (նորա փաստաբան) խոյս կուտայ և դատը չի ներկայանար. առանց զայրացմանը տեսանք որ Մէքէրճօղլի էֆէնտին ու միայն այս դատին քննութեան փութալ բաւած վարելը արտաքոյ այլ խոյսն կը անդրնատաւ բոլոր ամենայնի ստորագրող գիրքով ։

Հետաքրքրութեան արժանի տեսարան մի էր այն, մանաւանդ մեզ հայոցս համար. Պօղոսի մեջ երբոր Մ. Ն. Արամեանի փաստաբանին կողմանէ դատը լուսաբանողին կերպիւ պաշտպանութեան կ'սպասէինք, նոյն խելամտական սկզբներն հակելոյնք, նորա մեղմութեան և առաջին բառերն, որ ասոնք են.

«Առեանն իր վերջին նիստին սահմանեց զիս ներկայացնել իրեն Օրացոյց չմնացներուն ցուցակը. Պատիւ ունիմ ներկայացնելու զայն Ատեանին. պատուելով միանգամայն թէ իւր հրամանը և թէ Հայոց Պատրիարքարանին որոշումը ։»

Այս մեծախօսութ բառերը որ անշուշտ պատուոյ նպատակաւ և հաճոյութեան կ'ուղղուէին թէ Ատեանին և թէ Պատրիարքարանի նկատմամբ, առանձնայատուկ ներգործելոց թէ ասոր և թէ Հայ ունկնդրաց վրայ. և Ատեանին վրայ պաշտի մը երեւցած մասնաւորութիւնն ալ այս ներգործութիւնը հաստատեց ։

Մէքէրճօղլի էֆէնտին պահանջեալ խնդրոյն դարձնելով իր խօսքը՝ հաստատեց «թէ' 65000 ղուրուշին խնդիրը, զոր ներկայացուցած է Տէր Երեմիա իբրև արդար պահանջք, ուրիշ բան չէր բայց եթէ ծերոյ (chimère) կամ երազ[illegible], թէ Մ. Ն. Արամեան իրեն իր ստորագրական տոմսակը յանձնած մասին խորագով կերպիւ, 'որ [illegible] միայն Հայոց մէջ ամենէն ծանօթ էր, նոյնը կ'րոնէ, յաղագս Մ. Ն. Արամեանի բարեկամաց, որոնք անշուշտ այս անիրաւ պահանջման ասթիւ մեծ դառնացան, իրենք իրենց կը հորդէին թէ Տարեգրքին պատուոյ կը պատասխանէին իր այխատութեան. և թէ այնպիսի հաստատուն վերջնոր ու պաշտէր նորա դրական այխատութեան վերաբերեալ այս խնդիրը. և այլն և այլն ։

Արքան հետք և տարբեր էին այս բնական և հակառակից հաստատութիւնքը Մէքէրճօղլի էֆ. ի կողմանէ' մեր կարդացած այն յօդուածին հաստատել ուզած նկարագրութեանէն. որոյ ներքև ստորագրութիւն դրած էր այն փաստաբան համարեալ անձն' իբր Բաշինեան Հայր կողմանէ, որուն

ձեռնարկած գաստապարտական խնդիրը չատ իրաւամբ կրնանք ըսել թէ Հայ դրականութեան դէմ յանդուգն ապստամբութիւն մ'էր ։

Մինչդեռ այս դարձուածոյ արդարութեան զօրութեամբ դէմ կանգնող դիմադրութեան մը կ'սպասէինք, անպատկառ մոլորութեան տեսարան մը ներկայացաւ մեր աչաց, որ առաւել զարմացուց զմեզ. Տէր Երեմիայի փաստաբանն իր ընդդիմագիր առաւելութեանց մէջ յանկարծ ուզեց հաստատել թէ Մ. Ն. Արամեանի առեն տարեգրոյ ամէն հրամանագրերը (զորս մեր Ս. Պատրիարք Հայրիկէն ստացած էր), ուրիշ միջոցաւ ձեռք բերուած չէին' բայց եթէ [illegible]. կրնինք զայս, Ատեանի ժողովին կարծած չը թողելու նպատակաւ . . . . :

Ցայտնի է որ իւրաքանչիւր դատաւոր և ունկնդիր միանգամայն առկայծին այս նորանոր յայտարարութենէն, մանաւանդ թէ ներկայ գտնուող Հայք որ սարսափմամբ և զարհուրանօք կայծակի և ոգւոյն այս նախապատրաստեալ և անպատկառ զրպարտանաց վրայ ։

Վայրկենիկ լռեցաւ, Մէքէրճօղլի ցայթեց իր աթոռէն և ուժեղ պէս ներածելով խորքին իր հակառակորդին անպատկառ խօսքը և սաստիկ պայրոյթին կշտամբանօք, որով ու միայն մխիթարեց մեր սրտերը, այլ և լուաց այն սրբապիղծ հայհոյութեան ստոր և փլուց Հայ պատւոյ թշնամեաց զօրութիւնը ։

Այդպիսին պատւին տեսակալ համար երկ. [illegible] Պօղոսեան արդեօք գէմ հարկ եղած վրիժխնդրութիւնք փառաւոր կերպիւ ի գործ դրուելով կրկնապատիկ գոհութիւն զգացինք ։

Առաւել և զգածմամբ կարդացինք անտեսելով մանաւանդ թէ որչափ սխալած են այն անձինք որ կը կարծեն թէ օտար երկրի մէջ գտնուողականութիւն ամենայն երեւատարգ ազգային ազգականին կը կորսնցնէ։ Այլ հրամայեցին բանիծ, բառական կը համարինք տա և ա առելցնել թէ, Մէքէրճօղլի Էֆ. Ազգայնութեան պաշտօն պաշտպանած միջոցին, եէ և իսկ Հայկաց որդի մը կը ներկայանար, որուն այն վայելմանն զգայած զինւորութիւնն ու ըրութիւն գաղղիական յայտնապէս կը վկայէին անոր Հայկական սրտին սաստիկ բաբախման ։

«Ինծի կարդ չը թողուց Մէքէրճօղլի, յարեց Վաճառական Նախագահ դատաւորն իր խօսքը Պօղոսեանի փաստաբանին ուղղելով, «Պիտանալու եմ, ըսաւ, որ բարեկիրթութիւնը պահանջական և պարտաւորիչ է. Եւ որ կրտսեր անմի անփոյթ խօսք ընելու. և որչափ որ չին անձ ուղղուած ըլլան այդ խօսքերը, պատճառ կը դատարաններն դէհը. սրտիկ' զոր կու տայ նոյն իսկ Դատարանը. նա մանաւանդ երբոր խնդրանաց Ազգի մը Պետին և Տէրութեան ընդարութեամբը փառաւորեալ Անձի մը կուղղուին . . . Զեր ըրածը [illegible] է. և այլն. և այլն.»

Վաճառական Նախագահն' հայածեց թէ իւր ըրած յանդիմանութիւնը բաւ համարելով սա խօսքն ալ աւելցուց. [illegible] Եւ իւր երկու կողմէ դատաւորաց մէյմէկ հայուածք ձգելով [illegible] բառ, վճռական տնօրէնօք ։

Առեանը վերջապէս որոշեց որ Պատրիարքարանին հարցուի, թէ իւր կողմանէ Կ. Պոլսոյ համար նշանակուած 2000 ղուրուշի դումարը միայն Մ. Ն. Արամեանի թէ ամեն Օրացոյց չինողներուն միանգամայն կը վերաբերի ։

Դատարանի այս վերջին որոշմանէն յայտ յանդիման կը տեսնուի թէ ինչ արժէք տրուած է Տէր Երեմիա քահանային 65000 ղուրուշի անիրաւ պահանջման. և թէ ո'րչափ սխալ է այն կարծիքը ժողովրդեան մէջ յայտնած մասին ։

Տեսնենք թէ Պատրիարքարանին պատիւը որոտաւորել ուզող քաղաքացին ինչ կերպիւ պիտի պաշտպանուէր Պատրիարքարանին . . . . .

Բայց ինչու համար Մ. Ճ. Արամեան չխօսիր և յայտ մասին իր արձանագրութեան վերջ մը չխօսիր :

Երեկոյեան 1399 Թուոյն մէջ Թօփչեանի ազգային կողմէ ու Մեծ. Պատրիարք Տէր Մաղաքիա Օրմանեան գրուած ուղերձի մը առթիւ համառօտ խորհրդածութիւն մ'ըրած էինք Աղաւնի-Վարդանեան ազգային վրայ, և մամուլը. Գեր. Խորէն եպիսկոպոսին մէկ գրած խօսքին ուղղելով մեր յայտնած էինք որ ամեն անկեղծ և մաքուր մտաւ Ալպոն--վարդանեան յափ հայութեան հոգի կրէ ի հայութեան ձեռք պաշտպան ըլլային :

Մեր այս խօսքին ինչպէս իր ոճէն կը հասկցուի, ընդհանուր մտքին չէ, այլ բաղ է թէ ամեն անգլիական ազգային հասարակաց հայութեան ձեռք հոգի չեն կրեր, այլ անգ անգ այդ հոգին թող է կամ մարած, մանաւանդ Թուսիոյ մէջ, ուր 'ի բաց առեալ Հայաստանի և միաստանի չափ մը քաղաքներն, ուր Թուսական ասոր դժուար է, բաւ Թուսաստանի չատ քաղաքներու հայ ժողովրդոց ազգային հոգին օր ըստ օր նուազելու վրայ է հայ եկեղեցականաց անհոգութեանն ու տգիտութեանն : Այս դաւակի մեծ մանկի անկարկած նաև մեր այն մեծ պարզեւով խօսքով և խնդրեմ ուզած, որ Աներձակայոյս հայ եղբայրքը փափաքով Ալպոն-Վարդանեան մէջ մեծ-ցուցնելու, ուրիշ մեկզի և մանաւանդ Թուսիոյ մէջ աղէտք է փնտռէ Գեր. Խորէն սրբազան, և անանց զդրոշակն գրելով ազգութեան հոգին արծարծէ և կենդանացնէ անոնց մէջ:

Մեր այս բացատրութիւնը կրնանք որ հետևեալ նամակին հեղինակ Մեծ. Հ. Խէլէճեան էֆէնտիի կարծիքը կուգայ մեր մասին :

. . . խմբագիր.

Գեր. Խորէն եպիսկոպոս Ալպոն--Վարդանեան ազգային «Աներձակայոյս Հայ եղբայրներ» բանը է ամեն տարի մ'առաջ : Դուք ալ այս տարի, ձեր Թերթին 1399 Թուոյն մէջ, նոյն ազգայնոց կարծիքէն առաջած վերջը բաւելու համար կրնար. ։ կրանի թէ ամեն անգլիուհի մանաւանդ Թուսիոյ ազգայինք Ալպոն--Վարդանեանց և մանաւանդ Թօփչեանցոց յափ հայութեան հոգի կրէին և անանց աչքէ հայութեան հաւատարիմ և ձեռք պաշտպան ըլլային։ Ձեր այդ խորհրդածութեանն կը հետևի թէ մանաւանդ Թուսիոյ ազգայինք հայութեան հոգի չեն կրեր և հայութեան հաւատարիմ և ձեռք չեն։ Կը ցաւիմ որ տարի մ'առաջ յայտնուած միտք կարծիք մը հերքելու համար դուք ալ անոր արդարոյն հեղինակին անձն կը հետևիք և անոր Թուսական հայերը կը թշնամանէք փոյթ ու այրի։

Օգտակար կը համարիմ մէկ երկու գիտողութիւն ընել Գեր. Խորէն եպիսկոպոսի և ձեր կարծեաց մասին միանգամայն։

Ոչ ենթէ բաւ Գեր. Խորէն եպիսկոպոսի «Աներձակայոյս» եղբայր և բան ձեզ «Հայութեան հոգի» ունենալու համար՝ Հայերը իրենց խօսակցութիւնը Թուրքին մէջ պարտիքն քաղաքին մ'ունենալու են, երկու ընդ-ալ իրաւունք ունինք բաւ ձեր աւրութեան, բայց եթէ առա որ թէ Թուսիական և թէ Ալպոն--Վարդանեան Հայերը այդ կարծիքէն չեն և «Հայութեան հոգի» անունով կամ «Հայութեան հաւատարիմ և ձեռք պաշտպան ըլլալ» համար գաղափարնին ամենայն ինչով մեծագոյն նպատակները եւ կանոնադրութիւնները կը հաստատեն, ուրկէ որ ամենայն Երէցփոխանութեան ձեռք պաշտպան ըլլալ՝ ու սկզբունքն ու մաքուր թէ ի Ալպոն—Վարդանեան Հայերու կողմէն, քանի մը անձնապէս, բաղկացեալ է մտաւոր մտադրութեանց, սիրոյ եւ ազգային պատուոյ հետ՝ որ մեծ մասամբ Ալպոն—Վարդանեան և Յանձնաժողովին ազգայնոց մէջ չատ փոփոխումներ կը ձգեն։ Մեր դատողութիւնը ըստ այդ մասին Ալպոն—Վարդանեան ընդհանուր ազգայնոց մէջ աստ ու անդ մեծամեծ պատահարներու մէջ պատիւ կ'ընէին ու կը մնային սիրելով հայութեան լեզուն և կրօնքը, հայկական ազգային ու հաւատոյ կեանքը կրնանք ընել որ հայու հաւատոյ ու պատկանելութեան պահպանութեան համար «Աներձակայոյս Հայ եղբայրներ» միութեան գործերը։ — Մեր կարծիքն է թէ ամեն կողմէն կը յառաջանայ։ Մասնաւոր իրաւունք մը ու եթէ ազգային կողմէն հայ ազգաւոր մարդիկներ ունենալ և մեր հետ միանալ վրայ կը ցուցնէ թէ ազգն նոյն հոգւով կ'ապրի, և մեր ազգն սիրով և մեծ միութեամբ կը փափաքի ազգին պահպանութեան ինչ կը հայթայթէ ամենայն ազգային պատուոյ եւ արժանապատուութեան մեր վրայ :

Ի վերջոյ հարկ կը համարիմ հաւաստել թէ, լուսաւոր պատուոյն է բացատրել ընթերցողաց թէ ինչ է հաւատացեալ Հայութեան հոգին, և ոչ այդ և այդ միտքի վերաբերեալ խօսքերը մերոյ ընել մէկը չափաւորութիւն մեծ Թէ Ալպոն-Վարդանեան ազգային կամ Թուսական լեզուն և աղանդէ մեծագոյն, բայց այդ չէ «Հայութեան հաւատարիմ և ձեռք պաշտպան ըլլալ» հարկաւոր ու մերժել ազգին մաքառիլ։

Ընդունել հաճեցէք յարգանքներս
20 յունիս 1873 Հ. Խէլէճեան
խաչագողերէ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Կ. ՏՈՒՐՍԵԱՆ
ՏԵՐԵՂԻՐԻԴ
Թարգմանութիւն Տիկին Եմ. Տէրտէրեան
Հիւմանիստ, արեւելեան ուսումնասիրութիւն

Յակոբ բանին մեծամեծ պատ-մուններէն Տերեղիտիէ Թարգմանութիւնը քովի թերթէ այս արկղս բազմապիսի պատմութեանց 'ի գիրս բարբառ, այս երկրս հրատարակեալ է. 'ի ազատորդի Ա. Ղազարու 'ի Վենետիկ : Թարգմանչին ստոյգ հայերէնութիւնը կրկնակի նաև այս Թարգմանութեան մէջ, որ իրեն արդիւնաւոր երկասիրութեանց կարգը պիտի պատուի, արժանաւոր տեղ յանձնուած է. Հեղինակին համառօտ և կոկոն ոճը, խնամեալ լեզուն, հանդարտ և փափուկ նկարագրութիւնը, ազնիւ և ճոխ առատ ու անանց ազգային ազնուացուցիչ Թարգմանութեան մէջ : Տերեղիտիի բանիմաստ խրատները ըլլան ամենի պատիւ կը բերէ Թարգմանչին : Գիտուոր բանիւ Տիկին եւ Եմ. Տէրտէրեան հայրենասիրութեան և ազգային սիրոյ մեծ օրինակ առաջ բերելով ճանաչեալ է, որ իրեն կեանքով ազգին պատիւ կը պարգեւէ Տերեղիտի արտադրած գործերն շատ պատուոյ արժանի կընէ :

Կը վաճառուի Սիզարս խան Մխիթարեան գրատունը և ամեն ազգային գրավաճառաց քով :

Գինն է 9 փրանք :

Ա. ՏԻԽԱԱ

ՊՈՒՃԻԼՈՆ ԴԵՐԱԶՄՈ
Թարգմանեց Մ. Մամուրեան

ՀԱՏՈՐ Ա.

ՋՄՆԻՈՆԻԱ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՏԵՆՍԱՆ

Ա. Տիկնոջ ՊՈՒՃ ՀՐՈՑԻՆԱՄՈՒՐԹ և ՔՈՒՆ ՏԱՐԻ ՆԵՖ վէպերը հրատարակելէն ետև' հարկ էր նաև թարգմանել աշխ և տպագրել յիշեալ վէպերը կերպով մը յարմարակից գործն որ է ՊՈՒՃԻԼՈՆ ԴԵՐԱԶՄՈ, անուանի վիպասանին մեծ վէպերէն մին, որ թէ պատմական նկարագրութեանց թէ' հետաքրքրական անցքերու և թէ ճարտար հիւսուածքին կողմէ ընթերցողին ուշադրութիւնը կը գրաւէ և միտքը կը կրթէ :

ՊՈՒՃԻԼՈՆ ԴԵՐԱԶՄՈՅի առաջին հատորն արդէն 'ի լոյս ընծայուած է :

Ամբողջ գործը 12 հատոր պիտի բաղկանայ :

Բաղդին համար բաժանորդագրութեան գինն է դՀ. 110
վեց հատորը առաջուընէ ետև » 120
իւրաքանչիւր հատորը » 12

Բաժանորդագրուիլ ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլիս, Թ. Գափամճեան եղբարց գրատունը, Զաղամբեցլըր հանքսը, թիւ 16 : Զմիւռնիա, Տէտէեանց գրատունը :

ՀԵՐՄԷՍ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՊԻՏԱՆԻՔ
ՀԱՄԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒ
ՏԵՍՈՒՄՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ,
Ի պէտս ուսանողաց
ՍՈՒՐԵՆԵԱՆ Ե. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ԱՐՏԱՀԱՆԵ
Հայերէնի ընծայութեան ընկերութեան

Ամեն հայ գրավաճառաց քով կը գտնուի : Գին 4 դՀ.

. . . էֆէնտի .

Ամիսը լրանալն սկսելով պատասխանի թերթերնիդ 'ի Նիկոմիդիա դրկելու հաճեցէք մինչև այն ժամանակ' ուր 'ի Գափրո վերադարձս ձեզ իմացնեմ :

Կը խնդրեմ նաև որ' բարեհաճիք այս առժամանակեայ անգործութեան մեկնաւոր թերթով մ'երկու տարով ծանուցանէք, որպէսզի ինձ թերթ ղրկող Մեծ. խմբագիրք խնամով հոն ղրկեն զայն :

Ընդ ինձ յարգանք մ'ըրած կըլլաք' նորա և ս ուրիշ ուղղոն ազգասիրութեան աշխատութենէ ադամանդի

73 յունիս 18
'ի Գափրոյ
Ձեզ
Ն. Տէրտեան փոխանակ

ԸՕՐ

Հեռագրաց եւ Թղթատարութեանց միջազգային կենդանութիւն հաւասարութեան թէ Երեկոյի, Խաչակրի Ամասիոյ, Փիրաստի եւ Տրապիզոնի պաշտօնը (նամակ) չորս թերթ եւ երկու անգամ կրկնւելով, ուրիշ եւ չորեքն օրեր պիտի երթայ

Խմբ. Աթալայ. Թերթին Կանոնադրութեան, Ամասիայ, Խնուս, Ամասիա, Պափրա, Գառսահոսար—Եղբայր. Օրտու, Չարշամպա եւ Բաֆրէ գիրքեր նամակ, տառ եւ ամեն ատենէ աքս շաբաթական երկու անգամ պիտի երթան :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Կայսերական գօրաց պիտոյից համար ալիւրի հազար օխայէն մինչեւ հարիւր հազար օխայ Սիւրիա ներսի մէկ վիճակ 15 դՀ Եւրոպ եւ գրամի ալ մնացորդ յանձնուելէն ետքը մնալ պիտի ընծայակէրք ներկայացած ժամանակը արուելու պայմանաւ, սակարկութեան դրուելով եւ վերջնական պաշտօնական յառաջիկայ չորեքշաբթի օրը յունիս 27ին պիտի կատարուի 'ի Տօփ Հանէ :

Առաջի փափաքող առձեռնթէ մասնակցութեան յանձնառու եղող որդոց փաստաթուղթերը կը հրաւիրուին փափաքող օրը 'ի Տօփ Հանէ ըլլալիք վերջնական գնահատութեան ներկայ գտնուիլ :

28 յունիս 1873 'ի Դուռն Սպառազինեաց

Բանակին կայսերական պէտքի համար 50.000 օխայ Բուլղարի եզը գնահատութեան դրուեցաւ, օխան 14 դրշ սակարկութեան գոնուեցաւ. որուն վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի հինգշաբթի օր յունիս 21ին 'ի Տօփ Հանէ :

Արտի փափաքող առձեռնիչը մասնակցութեան յանձնառու եղող որդոց փաստաթուղթերը կը հրաւիրուին փափաքող օրը 'ի Տօփ Հանէ ըլլալիք վերջնական գնահատութեան ներկայ գտնուիլ :

20 յունիս 1873 'ի Դուռն Սպառազինեաց

Կայսերական գործարանաց համար պէտք եղած հետեւեալ բաները գնահատութեան դրուելով խոստացիւրին գինը նշանակուած գնով սակարկութեան գոնուեցաւ. որոնքն .

Կոտ

25.000 մեծ չուան Պաշտօնականի		
5 դ ոլանիու	փր.	90
25.000 պզտիկ	»	50
1.000 Թրէնիի իրի 8	»	50
10.000 Թերթի իրի 5	»	50
18.000 հերմակ մեջին հատը	դՀ.	7

Վերոյիշեալ բաներուն վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ երեքշաբթի օր յունիս 26ին 'ի Տօփ Հանէ :

Առաջի փափաքող առձեռնթիրը մասնակցութեան յանձնառու եղող որդոց փաստաթուղթերը կը հրաւիրուին փափաքող օրը ներկայ գտնուիլ 'ի Տօփ Հանէ ըլլալիք վերջնական գնահատութեան :

20 յունիս 1873 'ի Դուռն Սպառազինեաց

Կայսերական Սերամիականէին պէտքի համար պէտք եղած ութ հազար հինգ հարիւր հատ Գարադեհիսարի հերմակ քէչէին ամեն մէկ հատը արգէն 26 դրշ սակարկութեան գոնուելով, ասոր վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարի յառաջիկայ չորեքշաբթի օր յունիս 27ին 'ի Տօփ Հանէ :

Առաջի փափաքող քէչէն մատակարարելու յանձնառու եղող որդոց փաստաթուղթերը կը հրաւիրուին փափաքող օրը 'ի Տօփ Հանէ ըլլալիք վերջնական գնահատութեան ներկայ գտնուիլ

20 յունիս 1873 'ի Դուռն Սպառազինեաց

ՑՈՂ ԽՆՁԱՆԱՑ
ԸՆՏԱՆԵԱՑ

Վ. Վոլֆ ...ի Նոր...
Փոքր Մէյտանէ թիւ 5.

Այս բաղադրութիւնը, որոյ գլխաւոր նիւթերն են կլիսէրինն եւ Պաղսամի փոշին, մորթը կը ճերմկցնեն ու կըզօրացնեն, եւ ուրիշ ու քնքուշ գոյն մը կու տան անոր։

Ամէն գլխաւոր գեղագործաց ու նուշահամարներուն քով կը գտնուի։

ՓԻԼԻԼ ՏԷՕ

PILULES DE DEHAUT

Այն անձինք՝ որք Տօքթէօր Տէհօի մաքրողական հանդերձները կը ճանչեն, պէտք ունեցած առեննին գործածելու չեն փորձեր ... Այս հաստատութիւնք ... թէ ... եւ պէտք չէ ...

Այս համադեղը կը ծախուի 2 եւ 5 ֆրանքնոց տուփերով փարիզ Տօքթէօր Տէհօի տունը եւ ամէն դեղարանաց մէջ։

Ամէն մէկ տուփի հետ պէտք է պահանջել նաեւ 72 երես պարունակող փոքրիկ գիրք մը ուր ամէն լեզուով հրահանգներ կը պարունակէ։

Պաշտօնական ... Տօքթէօր Տէհօի 400 երեսէ բաղկացեալ ... գիրքը։

BAIN AU SEL DE PENNÈS

ԲԷՆՆԷՍԻ ԱՂՈՎ ԲԱՂՆԻՔ

Խիստ օգտակար ջիղ ակարութեան, արեան նուաղման, գանուառութեան, թիթէւ որքիններու ... եւ երիկամանց ցաւերու ... բաղնիքը ...

Կը գտնուի փարիզ Լոմբրանի փողոց թիւ 1 եւ ամէն գլխաւոր դեղագործաց քով։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1873 ՅՈՒՆԻՍ 11 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆՉԵՒ Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ Թիւ — Եւրոպական եզերք

10 45 4 Եէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Էմիրկեան, Ռ. Հիսար. (Բացի ուրբաթէ)։
11 25 Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ, Պալթալիմանը, Ռ. Հիսար Պէպէք.
11 30 33 Եէնիմահալլէէն Մէզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարապ. Եէնիքէօյ, Էմիրկ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Արնաւ.
12 19 Ռ. եւ Ա. Քավաքէն Մէզարպ. Պէօյիւք. Թարապիա. Եէնիք. Էմիրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք.
1 34 Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն.
1 15 20 Ռումելի եւ Անատոլու Քավաքէն Մէզար. Պէօյիւք. Թարապ. Սթէն. Գօյան. Ռ. Հիսար Պէպէք. Օրթագ. (Բացի ուրբաթէ)
2 23 Եէնիմահալլէէն Մէզար Պէօյիւ. Թար. Եէնի. Էմիրկէն. Ռ. Հիսար, Պէպէք. Պէշիկթաշ.
2 45 25 Եէնիմահալլէէն Մէզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարապ. Եէնիք. Էմիրկ. Հիսար Պէպէք. Արնաւ. Կուրու Օրթագ. Պէշիկթ.
3 45 13 Եէնիմահալլէէն Մէզարպ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Էմիրկ. Գօյան. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Արնաւ.
4 45 34 Մէզար. Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Էմիրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Օրթ. Պէշիկ. Դոլմ.
5 45 20 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապ. Եէնիքէօյ, Էմիրկէն. Ռ. Հիսար. Արնաւ. Կուրուչ. Օրթագէօյ. Պէշիկթաշ.
6 30 3 Եէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն, Կանլըճա, Ռ. Հիսար, Կանտիլլի, Արնաւուտգիւղ, Պէյլէրպէյի, Օրթագիւղ, Կուզկունճուք, Պէշիկթաշ, Խասգիւղ.
8 45 28 Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Գօյան. Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտգիւղ, Օրթագիւղ Պէշիկթաշ, Դոլմապաղչէ.
10 45 22 Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ, Էմիրկ. Ռ. Հիսար, Արնաւուտգիւղ, Կուրուչէշմէ, Օրթագիւղ Պէշիկթաշ. (Ուրբաթ օրերը ժամը 10ին)

Ասիական եզերք

11 15 2 Արնաւուտգիւղ, Կուրուչէշմէ Օրթագիւղ, Պէշիկթաշ.
11 45 6 Արնաւուտ. Կուրուչ. Օրթագիւղ. Պէշիկթաշ. Դոլմապաղչէ.
12 15 30 Արնաւուտ. Կուրուչ. Օրթագիւղ. Պէշիկթաշ. (Բացի ուրբաթէ).
12 45 22 Արնաւուտ. Կուրուչ. Օրթագ. Պէշիկթաշ. Դոլմապ. (Ուրբաթ օրերը ժամը 12 1/2ին)
1 15 2 Արնաւուտգիւղ. Կուրուչ. Օրթագիւղ. Պէշիկթաշ.
1 45 4 Արնաւուտգիւղ, Կուրուչէշմէ, Օրթագիւղ, Պէշիկթաշ, Դոլմապաղչէ. (Ուրբաթ օրերը ժամը 2 ին)
2 15 6 Արնաւուտ. Կուրուչ. Օրթագիւղ, Պէշիկթաշ. (Ուրբաթ օրերը ժամը 2 1/2ին)
3 22 Արնաւուտ. Կուրուչ. Օրթագ. Կուզկուն. Դոլմապաղչէ.
4 45 6 Արնաւուտգիւղ. Կուրուչ. Օրթագ. Կուզկ. Պէշիկ.
7 15 32 Արնաւ. Կուրուչ. Օրթագիւղ. Կուզկ. Պէշիկթաշ. Դոլմապաղչէ.
10 30 Արնաւուտգիւղ Վանիքէօյ, Պէյլէրպէյի, Կուզկունճուք
11 6 Արնաւուտգիւղէն ուղղակի կամուրջ

Ասիական եզերք

11 30 23 Պէյքօզ Եալըքէօյ, Կանլըճա, Ա. Հիսար, Կանտիլլի Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Կուզկունճուք։
11 30 3 Վանիքէօյէն Չէնկէլ, Պէյլէրպ. Կուզկունճուք, Իսկիւտար.
12 15 17 Պէօյիւքտէ. Թարապ. Պէյքօզ, Եալըքէօյ, Չուպուքլու, Կանլըճա, Ա. Հիսար. Վանիքէօյ, Չէնկէլ. Պէյլէր. Կուզկունճ.
1 30 21 Պէյքօզ Եալըքէօյ. Կանլըճա Ա. Հիսար, Կանտիլլի Վանիքէօյ. Չէնկէլ. Պէյլ. Կուզկ.
2 15 32 Պէօյիւքտէրէէն Պէյքօզ, Եալըքէօյ Կանլըճա, Ա. Հիսար. Կանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Կուզկ. Իսկիւտար.

3 30 23 Պէյքօզ, Եալըքէօյ Չուպ. Կանլը. Ա. Հիսար Կանտիլլի, Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի. (Բաց ի ուրբաթէ)։
8 45 2 Պէօյիւքտէրէ, Պէյքօզ Եալըքէօյ, Կանլըճա. Ա. Հիսար. Կանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Կուզկունճուք, Իսկիւտ. (Ուրբաթ օրերը Ըէֆան թայա ժամանակով ալ)

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Եւրոպական եզերք

12 45 3 Դոլմապաղչէ, Խասգիւղ, Պէշիկթաշ, Կուզկունճուք, Օրթագիւղ, Պէյլէրպէյի, Արնաւուտգիւղ, Կանտիլլի, Ռ. Հիսար, Կանլըճա, Էմիրկէն, Եէնիքէօյ Պէյքօզ, Թարապիա Պէօյիւքտէրէ, Եէնիմահալլէ.
1 25 Պէշիկթաշ, Օրթագիւղ Արնաւուտգիւղ, Պէպէք Ռ. Հիսար, Էմիրկէն Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ.
2 33 Պէշիկթաշ, Օրթագ. Կուր. Արնաւ. Ռ. Հիսար, Գօյան. Եէնիքէօյ Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ. Եէնիմահ.
3 34 Դոլմապաղչէ, Պէշիկ. Օրթագ. Արնաւ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ.
4 20 Պէշիկ. Օրթագ. Պէյլէր Արնաւուտգ. Կանտ. Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպ.
5 30 28 Պէշիկթաշ. Օրթագ. Արնաւ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Էմիրկ. Եէնիք. Պէյքօզ Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմահ.
5 45 32 Դոլմապաղչէ, Խասգիւղ, Պէշիկթաշ, Կուզկունճուք, Օրթագ. Պէյլէր Չէնկէլ Վանիք. Պէպէք. Արնաւուտ.
6 30 2 Պէշիկթ. Օրթագ. Արնաւ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու.
8 22 Պէշիկթաշ Օրթագէօյ, Արնաւուտգիւղ Ռ. Հիսար Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզարպ.
9 15 25 Արնաւ. Պէպէք. Ռ. Հիսար, Գօյան. Սթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտէրէ Մէզարպ. Եէնիմահալլէ.
9 45 4 Ռ. Հիսար Էմիրկէն Եէնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ (Բացի ուրբաթէ).
10 34 Էմիրկէն Եէնիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպ. Եէնիմահալլէ (Ուրբաթ օրերը Ռ. եւ Ա. Քավաք)
10 15 20 Պէպէք. Ռ. Հիսար Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա Պէօյիւք. Մէզար. Ռ. եւ Ա. Քավաք. (Բացի ուրբաթէ)
10 30 19 Պէշիկթաշ, Կուրու. Արնաւ. Ռ. Հիսար. Գօյան. Եէնիք. Թար. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմահալլէ.
10 30 33 Օրթագէօյ, Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Սթէն. Եէնիքէօյ, Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու։
11 15 23 Պէպէք. Ռ. Հիսար Էմիրկ. Եէնիքէօյ. Թարապիա Պէօյիւքտէրէ, Եէնիմահալլէ.

Արնաւուտ գիւղ

12 15 2 Պէշիկթաշ, Օրթագէօյ, Արնաւուտգիւղ.
1 6 Դոլմապաղչէ, Կուրուչ. Արնաւուտգիւղ։
2 22 Դոլմապաղչէ, Կուրուչ. Արնաւուտգիւղ.
9 15 30 Պէշիկ. Օրթագ. Կուրուչ. Արնաւ. Վանիք.
10 6 Դոլմապ. Պէշիկթաշ, Օրթագ. Կուրուչ. Արնաւուտգ.
11 30 Դոլմապ. Պէշիկթ. Օրթագ. Արնաւ. (Բացի ուրբաթէ)
11 20 2 Պէշիկ. Օրթագ. Կուրուչ. Արնաւուտգ.
11 40 6 Օրթագէօյ, Կուրուչէշմէ Արնաւուտգ.
12 22 Պէշիկթաշ, Օրթագէօյ Կուրուչէշմէ.

Ասիական եզերք

2 23 Իսկիւտար, Կուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Կանտ. Ա. Հիսար Կանլըճա Եալըքէօյ. Պէյքօզ. (Ուրբաթ օրերը Չուպուքլու եւ Պէօյիւքտէրէ)։
3 30 6 Պէշիկթաշ, Կուզկունճուք Պէյլէրպէյի Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ, Արնաւուտգիւղ.
9 21 Իսկիւտար Կուզկ. Պէյլէրպէյի, Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Ա. Հիսար Կանլըճա Պէյքօզ.
9 45 17 Կուզկունճուք. Պէյլէրպէյի. Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Ա. Հիսար Կանլըճա Եալըքէօյ. Պէյքօզ Թարապ. Պէօյիւքտէրէ.
10 30 23 Վանիքէօյ Կանտ. Ա. Հիսար Կանլ. Ըէֆան թայա ժամանակով Եալըքէօյ. Պէյքօզ. (Բացի ուրբաթէ)
10 45 32 Կուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկէլ. Վանիք. Կանտ. Ա. Հիսար Կանլըճա Եալըքէօյ Պէյքօզ Պէօյիւքտէրէ.
Ուրբաթ օրերը ժամը 10 1/2 ին.
11 15 21 Կուզկ. Պէյլէրպէյի Չէնկէլ. Վանիք. Ա. Հիսար Կանլըճա. Պէյքօզ.
11 40 6 Պէշիկթաշ. Կուզկ. Պէյլէրպէյի Չէնկէլ. Վանի.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
25 ՅՈՒՆԻՍ
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՈՍԿԻ ՀԱՏ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԷՆ

Լոնտրա 3 ամիս ամսաժամ	109,25
Փարիզ	23,35

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
25 ՅՈՒՆԻՍ

Անգլ. լիրա	ղուրուշ	109, 30
Նափոլէոն ոսկի	»	87,
Խմբէտիէ ոսկի	»	89 10
Մէճիտիէ	»	51,20
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	103,
Գալճա	»	120 10

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 25 ՅՈՒՆԻՍ
ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	41	—43	
»	»	Աղօզ		—
»	»	Պուլկար		—
»	»	Պուրկազ		—
»	Թէքիրտաղ			—
»	կակուղ Աղօզ			—
»	»	Պէսարապիա	35	—40
Կորեկ Թանա			40	—42
Ցորեն Ֆաքաշ Պուրկազ			—	—

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ՆՈՐԹԸ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բուն դրամագլուխ	Էնգլ.	Լիրա	2000000
Մինչեւ 1871ի վերջը հրդեհին համար պահեստի գումար	»	»	528·803
Տուհէն ունեցած	»	»	250·000
Հրդեհի ճիւղին տարեկան հասոյթը	»	»	708·000

Այս ընկերութիւնն 1809էն հաստատուած, եւ իր գրամագլխէն զատ՝ շահէն ունեցած մեծ գումարովը աշխարհիս ամենէն մեծ ընկերութեանց կարգն անցած է։

Ապահովագրէ փոճառութեանց, ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ եւ Ղալաթիոյ մարզաւանդ մէջ գտնուած մասնաւորաց վաճառքներն ապահովելէ զատ, նաեւ տուներ, խանութներ, փոճառատուներ գործարաններ եւ կարասիներ կապահովէ թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ՛ շրջակայ գիւղօրէից մէջ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն առնել կամ ապահովութիւն ընել ուզողները պէտք է դիմեն Ղալաթիա Գէօրգ պէյ խանը, թիւ 9, առ Գ. ՈՒԻԼԵՄ ԲՈՒՍԹՆ որ ընկերութեան լիազոր գործակատարն է։

LLOYD SUISSE

ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ
(ՈՍԿԻՈՒԹԱՅ)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՏԱ

Այս ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալութիւններն (աճէնթօ) ապահովութիւն ընեն ծովային, ցամաքի եւ գետի վերայ վաճառաց ապահովելու։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել ստորագրելոց։

ՀԵՐՄԱՆ ՀԷԼՄԻՆԿ	ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ
Ընդհանուր Գործակալ	ԲԷՅԹՄԷՆ
[illegible]	Գործակալ
Քարաքէօյ փողոց Ղ... թիւ 2	ի Պանքէ դարաթ. Կ. Պոլիս.

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Գ. Ս. ԽԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Ի ՊՈԼԻՍ [illegible]